

MESERIILE
ȘI
MUNCA NAȚIONALĂ

DISCURS ROSTIT DE D-L

ALEXANDRU G. DJUVARA
MINISTRUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI

LA MARELE BANCHET AL MESERIAȘILOR DIN OLTENIA, DAT
ÎN ZIUA DE 21 SEPTEMBRE 1908, LA CRAIOVA

— EDIȚIUNEA ZIARULUI „VOINȚA NAȚIONALĂ” —

UREȘTI

TIPOGRAFIA «VOINȚA NAȚIONALĂ»

Calea Victoriei, 56, — Academiei, 17.

1908

Sur. 6554.

MESERIILE

2800857

și

MUNCA NAȚIONALĂ

DISCURS ROSTIT DE D-L

ALEXANDRU G. DJUVARA

MINISTRUL INDUSTRIEI ȘI COMERȚULUI

LA MARELE BANCHET AL MESERIAȘILOR DIN OLTENIA, DAT
IN ZIUA DE 21 SEPTEMBRE 1908, LA CRAIOVA

— EDIȚIUNEA ZIARULUI „VOINȚA NAȚIONALĂ” —

9814.
4186

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI

DONAȚIUNEA
AL. DJUVARA

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA «VOINȚA NAȚIONALĂ»

Calea Victoriei, 56, — Academiei, 17.

1908

68(498)(042)

CONTROL 1955

1961

CONTROL 195

D

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITATĂ
BUCUREȘTI
DATA 6554

re 143/04

B.C.U. Bucuresti

C9814

Domnilor,

Să mi dați voie să mulțumesc în primul rând bunului meu prieten, D-l Mitescu, pentru gândul pe care 'l-a avut de a ridica, în numele nostru, cel d'întăiu pahar pentru sănătatea și îndelunga viața a Majestății Sale Regelui. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni desfârșite, urale, și strigăte entusiasmăte de: «Să trăiască!»*).

În toate împrejurările în cari inimile noastre bat mai cu căldură, ori când simțim vre-o bucurie mai mare, ori când avem o grije mai adâncă, trebuie să ne întoarcem privirile noastre, trebuie să ne îndreptăm gândul, către Acela care, de mai bine de 40 de ani, presidează la destinele acestei țări și care, fiți siguri, va lăsa în urmă-l una din cele mai glorioase și mai fericite domnii ale acestei țări. (*Aplause furtunoase, repetate ovațiuni, entusiasm general, urale*).

Domnia Regelui Carol, văzută astăzi

de noi cu privirile imperfecte ale acelor
cari stau cu ochii prea aproape de țintă,
va apărea urmașilor noștri și din depăr-
tările istoriei cu Majestatea pe care ea o
are în realitate, va fi văzută cum se zăresc
acele piscuri înalte și mândre cari se o-
glindesc pe albastrul nepătat al cerului.
(*Aplause prelungite, îndelung repetate, en-
tusias, ovațiuni, urale*).

Să trăiască dar Majestatea Sa Regele,
mulți ani fericiți! (*Urale*). Ii trimitem de
aci, din mijlocul acestor agape frățești ale
muncii, urările noastre cele mai calde de
sănătate deplină și de îndelungată viață.
(*Aplause prelungite, urale ovațiuni*).

Și acum, d-lor, că mi-am îndeplinit a-
ceastă înaltă datorie, să'mi dați voie să mă
reintorc în mijlocul d-voastră și să'mi fac
o adevărată plăcere dintr'un act de curte-
nie, la care sunt sigur că vă veți asocia cu
toții. Să mulțumesc domnilor reprezentanți
ai celor două partide conservatoare de a
fi venit astă seară în mijlocul nostru, să
mulțumesc acelor cari, organizând acest
banchet, îi au chemat aci cu atâta dragoste
și cu atâta frăție. (*Aplause prelungite*).

De sigur, d-lor, că ei venind aci, —
bărbați politici — nu și-au închipuit, —
sunt prea mândri, și prea inteligenți pa-
trioți pentru aceasta —, că la acest ban-

chet cineva dintre noi va abdica vre-una din credințele sale, sau că oameni ca noi se pot strâge la o laltă ca să vorbească de păsurile țării cu excluderea preocupărilor politice, indisolubil legate de asemenea probleme. (*Aplause prelungite, îndelung repetate* .

Și dacă noi 'i-am chemat, și dacă ei au venit în mijlocul nostru, aceasta dovedește o imblânzire a moravurilor noastre politice... (*Aplause prelungite, îndelung repetate*). Aceasta dovedește, că partidele noastre au intrat definitiv în făgașul unei adevărate civilizațiuni, că ele nu se mai consideră ca vrăjmașe, nu mai lucrează ca să dărâme unele aceea ce au făcut celelalte, și luptând în emulațiune, ele se întrec ca să clădească din ce în ce mai bine (*Aplause prelungite, strigăte entusiaste de: «'ă trăiască!»*)

Suntem, d'lor, liberali și conservatori, întocmai ca două echipaje deosebite, însă pe același vas; rând pe rând punem puterile noastre în serviciul aceleiași cauze și ne urcăm la cârmă; rând pe rând conducem nava, fie-care cu știința ce avem, fie-care cu metoda ce am adoptat, fie care cu ochii ațintiți spre steaua sub care ne-am așezat norocul. Vasul însă pe care stăm, nu este nici al nostru, liberali,

nu este nici al conservatorilor, vasul pe care stăm este patria noastră. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, urale entusiaste*).

Și de câte ori în vremuri grele, pe timp de furtună, atunci când vasul era în primejdie, echipajele lui nu s'au confundat, luptând cu puteri unite ca să'l apere de naufragiu, știind că în vârful catargului celui mai înalt al acestui vas, stă prins și fâltaie falnic drapelul țării noastre, deopotrivă scump și pentru d-voastră conservatori, și pentru noi liberali. (*Aplause prelungite și îndelung repetate*). Liberali și conservatori avem fie-care rituri deosebite, avem fie-care leturghia noastră, dar avem cu toții aceeași dumnezeire înaintea căreia ne închinăm: patria noastră comună.. (*Urale entusiaste, ovațiuni*). ...Patria noastră, pe care o servim rând pe rând, fiecare în crezul nostru, dar toți cu același devotament! (*Aplause nesfârșite, ovațiuni*). Și fiindcă, d-lor, împrejurarea a făcut ca, cu prilejul acestei frumoase întruniri a meseriașilor din Oltenia, să fiu eu smeritul și umilul preot care să mă urc în amvon, să mi dați voie, ca fără nici o supărare, fără nici o jignire pentru nimeni, să slujesc leturghia și să predic, în crezul meu național-liberal, în care m'am

născut și în care voiesc să-mi închid ochii. (*Aplause prelungite, urale entusiaste*).

Ca ministru al țării și membru al partidului național-liberal, ridic dar paharul meu pentru sănătatea presidentului consiliului și șeful partidului național-liberal, — pentru d-l Dimitrie Sturdza! (*Urale nesfârșite, ovațiuni*). Socotesc că, dintre toți oamenii noștri politici, prin îndelungile servicii pe cari le-a adus acestei țări, prin vârsta sa, prin vaza de care se bucură, atât în ochii țarei, cât și în ochii străinătății, Dimitrie Sturdza este, printre oamenii noștri politici și de stat, acela care stă în fruntea tuturor! Să-i dea Dumnezeu sănătate și viață îndelungă, ca să prezideze cu tărie și înțelepciune munca noastră întru îndeplinirea programului național liberal și pentru fericirea țării. (*Urale, ovațiuni*).

Dintre oamenii marei generațiuni, el a rămas aproape singur în picioare; dintre colaboratorii de frunte ai marelui Ion Brătianu, ai neîntrecutului Ion Brătianu, el este singurul aproape care a rămas în mijlocul nostru, — căci să nu uităm, d-nilor, că nu se poate vorbi într'o întrunire a muncii românești fără să se pomenească numele lui Ion Brătianu. (*Urale nesfârșite, ovațiuni*).

Știți într'adevăr cu toții, că ceea ce a dat avânt meseriilor românești, — căci meseriașii sunt astăzi cei mai numeroși în această sală ;—ceea ce a făcut să se nască industria română, este curagioasa rezistență ce a opus Ion Brătianu pretențiilor din afară, cari ținteau să robească activitatea economică a acestei țări. Știți cum, și cât, a contribuit Ion Brătianu la răsboiul în urma căruia am câștigat independența noastră politică; cu același curagiu și cu aceeași prevedere Ion Brătianu a întreprins răsboiul vamal, în urma căruia au eșit împuternicite și triumfătoare meseriile noastre și s'a născut industria românească. (*Aplause prelungite și îndelung repetate*).

Când dar noi luptăm ca să naționalizăm mai cu putere munca acestei țări, noi nu facem un lucru nou; nu suntem noi cei dintâiu cari punem în mișcare această idee; preocuparea de a întări munca românească este în tradițiunea partidului liberal, este o idee pe care Ion Brătianu ne-a lăsat-o și pe care noi suntem hotărâți să o ducem mai departe. (*Aplause repetate, ovațiuni*).

Sunt dator și sunt fericit să spun aceasta, cu atât mai mult, că Ion Brătianu a lăsat în mijlocul nostru o îndoită tra-

dițiune, o tradițiune de idei și o tradițiune în viață : programul lui de idei și fii lui, cari sunt în rândurile luptătorilor liberali cei d'întâi întru a lupta pentru realizarea idealului căruia Ion Brătianu a jertfit munca lui. Prin caracterul și prin însușirile lor, prin munca lor, fiii lui Ion Brătianu au meritat întreaga dragoste a partidului nostru, căci ei poartă cu mândrie și fără a șovăi moștenirea,—ce ar fi fost zdrobitoare pentru alții,—a numelui pururea glorios, pe care părintele lor l'a lăsat. (*Aplauze prelungite și entusiaste, ovațiuni*).

D. N. *Romanescu*. Onoare lor! Onoare Brătienilor!

D. Al. G. *Djuvara*. Să-mi dați voie dar, să ridic paharul meu pentru fiii lui Ion Brătianu și în deosebi pentru acela dintre fiii lui care poartă și numele și pronunțatului său, pentru Ion Brătianu. (*Aplauze prelungite, ovațiuni*).

Voci. Să trăiască!

D. Al. G. *Djuvara*. Ridic paharul meu pentru Ion Brătianu, al cărui nume, nu este numai o amintire, o tradițiune liberală pentru noi, dar este ceva mai mult, este o speranță și o chezășie pentru viitorul partidului național-liberal. (*Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Tradițiunea, într'adevăr, în viața partidelor, ca și în viața popoarelor, este unul dintre elementele de dezvoltare cele mai de căpetenie. Popoarele cari nu au știut să lege firul istoriei lor, cari nu au știut să tragă din trecutul lor învățămintele ce el cuprindea, cari nu au asigurat dezvoltarea treptată, dar stăruitoare, a instituțiunilor lor naționale, acele popoare nu au fost la adăpost de sguđiri. Vedeți cum o mare națiune, care la un moment dat al istoriei și-a curmat mersul dezvoltării tradiționale, a fost expusă la nenumărate și grele prefaceri. Făcând revoluțiunea cea mare, — și care va fi un titlu etern de glorie pentru ea, — Franța a risipit în lumea întreagă ideile cele mai liberale și mai generoase, — și totuși a expus instituțiunile sale celor mai periculoase reacțiuni.

A trebuit Franței ani îndelungați până să-și regăsească cărarea ei istorică, trecând, în nu mai puțin de un veac, prin mai bine de cinci spre-zece constituțiuni.

Priviți alături un al mare popor liber, priviți Englitera. Ea nu are constituțiune scrisă, aproape că nu are legislațiune civilă codificată, și cu toate acestea trăiește în fruntea națiunilor civilisate, căci poporul Englez, după frumoasele cuvinte

ale lui Taine, a știut să respecte și să păstreze bătrânii și copaci și bătrâna sa constituțiune. (*Aplause prelungite, ovațiuni*).

Am căutat să leg, d-nilor, de principiul tradițiunii istorice, problemul economic al organizării corporațiunilor și cred că bine am făcut. Principiul tradițiunii ne poate, într'adevăr, sluji și aci, ca să găsim dreapta deslegare a acestui problem.

Corporațiunile — breslele — nu sunt, într'adevăr, creațiuni ale zilei de azi; ele sunt o instituțiune veche a țării.

Organizarea lor era puternică, o tradițiune de cinste și de muncă le întărea așezământul; — vechile bresle ale țării românești nu pot fi uitate și vă mărturisesc că eu am salutat cu o emoțiune sinceră steagul cel mai vechiu al breslei dela 1844, rupt în fâșii, și care glorios ca și un steag adus de pe câmpul de luptă se desfășura astăzi inaintea ochilor noștri. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Breslele românești, o știți prea bine, au fost refugiul unde, la orașe, s'a păstrat munca noastră națională; breslele românești au îndeplinit la orașe opera pe care țărănimea a făcut-o la sate, căci ele au păstrat la orașe, cum au păstrat țărânii la sate, datinele, limba și naționalitatea

noastră. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Când se va scrie, d-lor, istoria exactă și reală a acestui popor, se va vedea că din toată scara claselor noastre sociale, acelea cari au păstrat mai cu vârtosie, așa zice mai cu îndărătnicie, obiceiurile, limba și geniul acestui popor, au fost clasele muncitoare. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Breslele însă, — ca și alte instituțiuni vechi — au slăbit încetul cu încetul; născute din necesități sociale, cari în parte nu mai aveau ființă, — sau căroră vremea le dădea alte deslegări, nu așa zice că breslele murise, căci instituțiunile de frăție și de solidaritate, printr'o ficțiune de sentiment, îmi par ca și cum nu ar muri nici odată; lovite însă ca de paralizie, s'au topit, încetul cu încetul, până ce legea a venit să le organizeze, reînviindu-le, ca din cenușa lor.

Căci, dacă împrejurările și nevoile sociale, cari au contribuit în trecut la înființarea breslelor, dispăruseră în mare parte, alte nevoi sociale s'au ivit, cari împingeau către formarea unor instituțiuni de același fel.

De aceea și vedem rând pe rând, oa-

menii noștrii politici reluând problemul reconstituirei lor.

Sunt prea nepărtinitor, și sărbătoarea de astăzi este prea frumoasă, pentru ca să nu aduc aci omagiile mele adversarilor politici, cari au contribuit în cea mai largă măsură la reînființarea breslelor.

Cel d'întâi care le-a susținut a fost d. Petre Carp. D-l Nicolae Filipescu a alcătuit și d-sa un proiect al corporațiilor, până ce partidul național-liberal, prin organul prietenului meu Vasile Missir, a realizat această operă. (*Aplause*).

Lăsând la o parte țelurile economice pe cari breslele puteau să le atingă, toată lumea părea de acord asupra unui lucru, că breslele răspundeau unei necesități sociale învederate, punând meseriașii, prin înfrățire, în stare de a se organiza mai cu temei. (*Aplause*).

Prietenul meu, vechiul meu prieten Romanescu, se ridică adineaori, cu putere, împotriva principiului legii, — pe care d-sa l-a numit un principiu de silă. Se întâmplă cu problemul acesta, ca mai cu toate problemele sociale, cum se întâmplă și cu principiul intervenției de Stat. În realitate nu este vorba aci de aplicarea sau de violarea principiului, este vor-

ba de o modalitate, care aparține mai mult artei de a governa.

Principiile, într'adevăr, se aplică și ele după nevoile cari se ivesc, după împrejurările cari răsar în viața unui popor, după momentul istoric la care sunt chemate să intervie. Dacă meseriașii s'ar ridica cu toții, sau în marea lor majoritate, să zică : suntem atât de puternici, mijloacele noastre economice sunt atât de bine organizate, încât putem să ne strângem la olaltă, să ne întărim, și să ne sprijinim interesele noastre singuri, atunci ași înțelege să se considere principiul legii ca un principiu de impunere, de silă. D voastră știți însă bine că marea majoritate a meseriașilor români au cerut cu stăruință o lege de organizare a meseriilor, și prezența astăseară, la acest banchet, a reprezentanților tuturor corporațiilor din Oltenia, este o dovadă vie că legea nu a făcut decât să răspundă apelului lor.

Știu ce mi s'ar putea zice : că legea ar trebui să se mărginească numai întru a organiza cadrul corporațiunii, lăsând formarea corporațiilor liberei adesiuni.

Vă mărturisesc, d-ilor, că în stadiul de dezvoltare în care ne aflăm, nu cred în succesul unui asemenea sistem.

De altminteri, legile organizatoare fără sancțiune 'mi au părut în totdeauna ca menite de a fi și fără efect. Legea nu poate cuprinde într'însa precepte și sfaturi, nu poate prevedea organizări cari sunt la discrețiunea, la bunul plac al celor interesați. Legea prescrie, legea ordonă. Când legea crede că este nevoie ca un mănunchiu de oameni să se strângă împreună, spre a lupta cu puteri unite întru atingerea unui scop comun, — legea ordonă, și oamenii trebuie să se supună ei.

Vedeți, cu privire la reînființarea corporațiilor, părerea celor mai mulți nu poate să fie discutată.

Principiul obligativității a fost admis și de partidul conservator, prin proiectele sale, și de partidul liberal; legea a fost cerută de cel mai mare număr de meseriași — ea a fost, în fine, votată de majoritățile din parlament. Ea întrunește, în ceea ce privește principiul ei, o însemnată, o netăgăduită majoritate. Căci, d-ilor, să nu uităm că nu s'a găsit până acum nici un mijloc mai bun, în țările de democrație, decât părerea celor mai mulți, nici un sistem de guvernare mai liberal, decât acela al majorităților. Cei puțini trebuie să se supună celor mulți, căci

viața de stat nu poate fi anarchică, ea trebuie să fie o viață organizată, ale cărei funcțiuni sociale să fie îndeplinite după norme sigure și respectate de toți. (*Applause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni*).

Să lăsăm dar deocamdată principiile legii,—sau, dacă voiți mai bine, din principiile acestea ale legii să nu reținem decât o lecțiune — și sunt sigur, că această lecțiune, d. Romanescu o înțelege ca și noi și o primește pe deplin.

Ceea ce legea proclamă, sub o formă sau sub alta, cu mai multă sau mai puțină constrângere, — este gruparea elementelor de muncă ale acestei țări pentru o colaborare intimă și conștientă. Atât timp cât nu va fi sădită și nu va prinde rădăcini puternice în inimile muncitorilor sentimentul de frăție; atâta vreme cât ei vor sta nepăsători de soarta și de păsurile semenilor lor; atâta vreme cât ei nu vor simți nevoia să-și întindă mâna unul altuia, să sufere de suferințele lor comune, ei nu vor fi pregătiți pentru luptele economice, cari frământă societățile moderne. Fără de un puternic sentiment de solidaritate, munca noastră națională va fi văduvă de energii și ochii muncitorilor pironiți către pământ, către

nevoile lor zilnice, nu se vor ridica nici odată către același ideal.

Muncitori ai aceleași țări, vorbind aceeași limbă, având aceleași sentimente, legați prin suferințe seculare, prin mormintele părinților și prin întreg trecutul istoric al neamului vostru ; muncitori ai aceleiași țări, având copiii voștri născuți pe același pământ, în mijlocul acelorași nevoi, — voi nu vă puteți răsleți unul de altul, nu puteți desprinde din inimile voastre dorurile și aspirațiunile voastre comune, fără să vă osândiți peirei ; căci popoarele cari nu s'au pătruns la timp de sentimentul solidarității, au fost cu înlesnire prada celor d'ântâi cuceritori. *(Aplause prelungite și îndelung repetate).*

Iată principiul legii, și acest principiu ne este scump.

Am zis oare, d-lor, că legea, astfel cum a fost făcută, este o lege perfectă ?

Am zis oare că structura ei răspunde la toate nevoile noastre, și economice și sociale ? Negreșit că nu.

Corporațiunile de astăzi, într'adevăr, nu mai sunt și nu mai pot fi breslele de odinioară. Viața aproape patriarhală, care întrunea odinioară sub același acoperiș pe meșter și pe lucrător, a dispărut ; atelierele de astăzi sunt cu totul altceva și

9814

problemele economice și sociale cari se impun muncii sunt și ele deosebite.

Ținut-a legea în deajuns seamă de aceste noi probleme ?

De sigur, domnilor, că nu.

Dar așa voi să mi se spună ce iese perfect din mâinile omului ?

Ființă șubredă, cu idealuri neînfrânate, dar cu puteri cercuite de vreme și de împrejurări, omul n'a apucat bine să sfârșească un lucru și timpul, care îi mână pașii, 'i-arată de îndată fragilitatea operei pe care a făptuit-o. Mânilor lui, ori cât ar fi de vânjoase, plămădesc lutul menit să devie țărână.

Ființă trecătoare, omul nu este făcut să clădească pentru totdeauna, numai dumnezeirii îi este dat să clădească pentru eternitate. (*Aplause prelungite, îndelung repetate*).

Și totuși, omul nu se dă învins !

Dacă într'adevăr omul nu poate să clădească asigurând operei sale o durată de totdeauna, el poate întrupa în clădirea ce ridică ideea măreață care l'a însuflețit : clădirea se surpă și se prăvălește, dar ideea renaște din ruinele ei, ca o sămânță sănătoasă și bună, pe care mâini generoase au aruncat-o într'un pământ fertil și din care resar noi înfloriri și noi recolte,

spre mărirea, spre splendoarea muncii care le-a pregătit! (*Aplause prelungite, îndelung repetate, ovațiuni*).

Este dar, d-lor, legea meseriilor, o lege care are cusururile ei, care are slăbiciunile ei.

Practica le-a arătat încetul cu încetul, și o cercetare mai amănunțită a desfășurării acestei legi, a deschis noi orizonturi asupra concepțiunii pe care a fost întemeiată. Am urmărit cu cea mai mare băgare de seamă aplicațiunea ei, am citit cu cea mai mare răbdare toate întâmplările, toate plângerile, toate dorințele corporațiunilor. Pot spune, — cu modestie, dar și cu tăria omului care 'și-a făcut datoria, — că în noul minister, nu suntem numai un minister *al muncii*, dar suntem și un minister *de muncă*. (*Aplause prelungite*).

Din ziua în care am pășit pragul acestui minister nu am încetat, — nici colaboratorii mei, nici eu, de a ne gândi la nevoile păturilor largi ale muncitorimei românești. (*Aplause prelungite*).

Meseriașul român? Dar ce poate fi mai mândru decât un meseriaș?

El face parte din pătura întinsă, din pătura largă a muncii — cea mai intere-

santă, cea mai vrednică de pildă și de laudă, dintre toate păturile sociale.

Și totuși, în această largă pătură.—toată cu iubire privită de noi,—meseriașul are un loc deosebit și mai de frunte.

El nu se poate asemena lucrătorului din fabrici.

Acesta este un număr, este o cifră, personalitatea lui dispare ca absorbită de mașina lângă care stă, corpul lui este o anexă a organelor mecanice, o prelungire a vertebrelor de oțel, cari îl domină și cari îl împing.

Mănile lui se agită fără inițiativă, ele par a fi legate de roțile de fier cari se învârtesc fără preget. Robit de puterea care îl covârșește, devenit mașină el însuși, el este silit să-și ritmeze mișcările, și însăși bătăile inimii lui, în ritmul motoarelor de lângă el. (*Aplause prelungite și îndelung repetate ovațiuni*).

Meseriașul, domnilor, dinpotrivă, preface el însuși materia supusă lucrării lui, este un creator. El nu-și întinde mâna decât pentru ca să-și ia unelta, pe care pare că o animează, imprimându-i personalitatea lui. (*Aplause prelungite și îndelung repetate, entusiaste ovațiuni*).

Aci nu este meseriașul care devine anexa uneltei sale, nu este meseriașul care

devine prelungirea instrumentului de care se slujește, el îi dă însuflețire, comunicându-i voința și cugetarea lui. (*Aplause prelungite și îndelung repetate*). În meserie, se găsește aproape întreaga scară a cugetării. Dela ucenicul, care de abia știe numele și felul uneltei ce i se pune dinainte, până la maestrul care concepe linia și forma ce dă materiei, găsim aproape toate tręptele cari duc dela lucrător la artist.

Insușiri tehnice de desen, de metodă, de gust; aptitudini de investigațiune, cari îl fac să urmărească, în public, modificările de dorințe ale clientelei; talentul cerut pentru a-și înfățișa bine produsul muncii; cumpătarea și calculul negustorului care trebuie să cunoască piața și să-și hotărască producțiunea; toate acestea trebuie să le găsim într'un adevărat meseriaș. (*Aplause prelungite*).

Pentru ca să aibă însă asemenea însușiri, gândiți-vă, domnilor, ce instrucțiune tehnică, ce educațiune profesională, ce așezăminte economice trebuiesc să înconjure meseriile noastre—și fiindcă meseriașii formează o clasă numeroasă de cetățeni dela cari țara așteaptă un sprijin puternic în lupta economică pe care națiunile 'și-o dau, gândiți-vă, d-lor, ce

răspundere, gândiți-vă ce sarcini apasă asupra lor! (*Aplause*).

Dar suntem noi oare ajunși în stadiul acela de înaintare, în care putem spune meseriașilor: mergeți singuri, nu mai aveți nevoie de sprijinul nostru?

Suntem noi ajunși în stadiul acela de muncă și de sacrificii în care putem spune meseriașilor: ne-am făcut toată datoria față de voi, v'am înființat școli bine chibzuite, v'am îndrumat pe calea cea bună și practică, v'am ajutat să vă organizați creditul, v'am înlesnit mijloacele de informațiune, am solidarizat cu înțelepciune interesele voastre patroni, interesele voastre lucrători!

Putem noi, zice, toate acestea?

Eu cred că nu o putem spune, eu cred că meseriașii au încă nevoie de sprijinul, de ajutorul nostru; și cum ei sunt numeroși și constituesc o pătură largă a țării noastre, totul se schimbă, și în loc să zic: ce sarcini și ce răspundere apasă asupra voastră, zic, ce sarcini și ce răspundere apasă asupra noastră! (*Aplause prelungite, ovațiuni*).

D-lor, meseriașii sunt datori să ne dea energia lor de muncă, activitatea lor neobosită și neîntreruptă, ei trebuie să dea pilda unei vieți de liniște, de înțelepciune

și de cinste, ei sunt datorii să hrănească pentru țara lor un sentiment cald și fără șovăire; la rândul nostru, suntem datorii să-i punem în stare de a-și îndeplini rolul lor social, ajutându-i prin instituțiuni de economie, de educațiune și de cultură. (*Aplause*).

Nevoia de organizație economică este mare. Ori cât am încerca, nici odată nu vom face prea mult în această direcțiune —căci locul pe care Statele moderne îl ocupă astăzi se câștigă în primă linie prin energia, prin puterea economică de care dispun.

În această direcțiune trebuesc dar îndreptate eforturile și luarea noastră aminte, căci greșelile de ordine economică se plătesc, și se plătesc scump.

O pildă, două, cu privire la meserii, vă vor adevăra și mai bine acest lucru și vor arăta în chip mai luminos nevoile și pericolele cari vă pot isbi. O singură greșală să facem în tarifele noastre vamale, lăsând granițele deschise unui produs al muncii noastre, și țara va fi inundată de produsul similar al celor lalte state; și cu puterea capitalului de aiurea, cu organizația economică, cu energia de muncă, cu tradițiunile tehnice ce sunt în țările mai vechi, cum ați putea Dv.,

lupta, cum ați putea dv., să rezistați?

Bine-voiți a observa că nu am nevoie să presupun conflictul economic pe bazele unor concurențe străine ruinătoare, pentru ca pericolul să devie învederat. Lup-tăm, pentru ca să desvoltăm în țara noastră o industrie cât se va putea mai înflori-toare; putem oare însă și aci să purce-dem fără băgare de seamă, fără un studiu amănunțit al condițiilor economice în cari trăim? Dacă vom acorda avantajii întinse unor instalațiuni industriale, me-nite să fabrice produse similare cu acelea pe cari meseriile le produceau înainte, și vom lovi astfel în chip prea violent unele meserii, asvârlind pe piața noastră, dintr'o zi în alta, produse similare fabricate chiar în țară la noi, nu facem operă economică utilă, și desigur facem un rău. (*Aplause prelungite*).

Negreșit, că nu putem aștepta ca pro-cesul transformării parțiale a meseriilor în mare industrie, să se desfășure în chip firesc și lent. O asemenea prefacere nor-mală, asemănată cu transformarea istorică dela alte popoare, nu mai poate avea loc la noi. Ori cum ar fi însă, o schimbare violentă nu poate fi de nici un folos. In-curajările nu pot fi dar date industriei, decât după un studiu mai amănunțit și

mai complet decât cel făcut până acum — pentru ca munca țării noastre să fie scutită de zguduirile și suferințele strâns legate de transformările prea repezi și prea violente.

Este nevoie ca meseriile să fie îndrumate astfel, încât să poată ocupa situațiunea normală ce trebuie să aibă în cercul puterilor noastre economice.

Pentru aceasta se cuvine ca organizarea meseriilor să fie, nu numai bine făcută, dar, și bine înțeleasă. Greșesc acei cari își inchipuie că corporațiunile sunt un scop. Corporațiunile nu sunt un scop, ci un mijloc de organizare mai bună a muncii, un mijloc pe care legea îl pune la îndemâna meseriașilor pentru ca să poată merge înainte, mai neșovăitor, mai cu putere.

Țelurile pe cari meseriile trebuie să le atingă prin organizarea corporațiunilor, prin spiritul de asociațiune, prin sentimentul de solidaritate pe care aceste corporațiuni sunt menite să'l întărească, sunt altele. Cea dintâi nevoie a meseriilor este organizarea de școli, și bine chibzuite și practice, cari să permită meseriilor noastre să și formeze personalul din elemente puternic pregătite. Școlile de ucenici și școlile de meserii nu sunt de altminteri

singurele organe de cultură necesare meseriaşilor. Chiar aceia cari se găsesc astăzi intraţi în meseria lor, au nevoie de un supliment de educaţiune şi de cultură, atât specială profesiunii lor, cât şi generală. Este nevoie dar să se organizeze şcoli pentru adulţi, pentru ca încetul cu încetul ei să fie puşi în poziţiune de a-şi îndeplini mai bine rolul lor social.

Aveţi d-voastre instituţiuni de credit, cari în momentele de criză, să vă îlesnească capitalul trebuincios profesiunii ce exercitaţi?

Aveţi d-voastre alcătuiuri care să vă îlesnească cumpărarea materiilor prime în bune condiţii de preţ şi de calitate?

Aveţi organizări cari să vă ţină în curent cu prefacerile prin cari trec meseriile; cari să vă procure deseneuri şi modele şi să vă pună la îndemână noile metode?

Aveţi organizat vre-un sistem de îlesnire pentru a vă procura micile maşini sau unelte de care aveţi nevoie în ateliere?

Aveţi instituţiuni sau organe cari să urmărească nevoile meşterilor calfelor şi ucenicilor—să cunoască cererile de lucru, să se ocupe cu plasarea celor ce voesc să muncească şi să îlesnească raporturile dintre patron şi lucrător?

Aveţi d-voastre birouri cari să se ocupe şi să cunoască producţiunea deosebitelor

meserii, să urmărească vicisitudinile pieței, să fie în curent cu furniturile necesare autorităților și să intervină pentru ca aceste furnituri să fie cu preferință asigurate muncii românești ?

Toate acestea, sau nu le aveți, sau le aveți imperfect organizate.

Ei bine ! toate acestea le puteți avea printr'o muncă stăruitoare și cinstită, iar noi vă făgăduim tot ajutorul, pentru ca împreună să le întemeiem. (*Aplause prelungite*).

Legislațiunea țării noastre, privitoare la muncă, trebuie prefăcută și completată. Streinul care ar vedea că avem peste 450 fabrici bucurându-se de o largă protecțiune a Statului și întrebuițând, numai ele, aproape 40.000 lucrători; streinul care ar ști că avem peste 150.000 de munceriași și care ar cunoaște și starea legislațiunei noastre, desigur că ar învinui de nepăsare clasele diriguitoare ale acestei țări. Adevărul, d voastre îl știți, este altul. Adevărul este că sforțările noastre au fost covârșite de greutatea problemelor unor organizări noi, că o legislațiune a muncii nu poate să iasă decât treptat din nevoile reale ale elementelor ce ea trebuie să cărmuiască.

A sosit însă timpul, trebuie s'o recu-

noaştem cu toţi, ca o asemenea lucrare să fie mai de aproape şi mai stăruitor urmărită.

Două trebuesc să fie, cu deosebire, caracterele unei asemenea legislaţiuni. Ea trebuie să fie o legislaţie de protecţiune şi de împuternicire a lumii muncitoare, adică o legislaţie de prevedere socială în cel mai larg şi mai înalt înţeles al cuvântului. (*Aplause*).

Ea trebuie să fie, în prim rând şi mai ales, o legislaţiune de întărire a elementului nostru naţional (*Aplause prelungite*).

Ceea ce trebuie, în adevăr, să dorim cu toţi, mai înainte şi mai presus de orice, ceea ce trebuie să fie pururea în cugetul şi în inima noastră, este ca meseriile şi munca ţării noastre, să rămână în mâini româneşti. (*Aplause îndelung prelungite, ovaţiuni*).

Aţi văzut cu câtă energie, cu câtă trageră de inimă, am întreprins cu toţi în sesiunea trecută o întreagă legislaţiune care să ridice nivelul material şi moral al ţărănimii româneşti, pătura cea mai largă, cea mai profundă, de unde se ridică puterile vii ale acestei ţări. (*Aplause*).

Cu aceiaşi râvnă vom lucra pentru a îmbunătăţi şi a desăvârşi legislaţiunea privitoare la meseriaşi şi la muncitori,

spre ridicarea nivelului material și moral al acestor însemnate straturi sociale.

Numai întemeiând de jos în sus, cu înțelepciune și cu grije, putem clădi cu tărie și durată.

Dați mi o țară care să aibă la temelie ei o țărănime și o clasă de lucrători conștientă și puternică; dați-mi o țară care să aibă, pe lângă acestea, o clasă mijlocie de meseriași și negustori conștienți și puternici, — și-mi este aproape indiferent de ceea ce va fi mai sus.

Furtunile pot să vie, cât de aprigi, ele vor împrăștia frunzele, vor rupe crăcile, dar trunchiul copacului va rămâne în picioare, și rădăcinile lui, adânc înfipte în pământ, nu vor putea fi smulse de nici o vijelie! (*Aplause prelungite, ovațiuni*).

Furtuna va trece, crăcile vor crește iarăși cu tărie, și noi înfrunziri vor da o nouă splendoare copacului rămas neclintit (*Aplauze*).

Muncii noastre naționale, să aducem, d-ilor, tot prinosul dragostei noastre; muncii noastre naționale să jertfim toate sfurtările, toată energia cugetării noastre, ca o tămâie curată arsă pe altarul patriei, și al cărei fum s'ar ridica tot mai sus, spre bolțile albastre, ca în spre un ideal

pururea urmărit cu nesațiu și nici odată
pe deplin atins. (*Aplauze prelungite, ora-
țiuni îndelung repetute*).

TI CA CENTRALĂ
NIVELUL TĂRĂ
BUCUREȘTI

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
2017